

Status på den nye pædagoguddannelse

Sammenfattende analyse

1

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Status på den nye pædagoguddannelse

Sammenfattende analyse

2016

Status på den nye pædagoguddannelse

© 2016 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7958-980-3

Foto: Søren Svendsen

Indhold

Forord	5
1 Indledning	6
1.1 Baggrund og formål	6
1.2 Undersøgelsesspørgsmål og data	7
2 Hovedresultater	8
2.1 Tre udfordringer	8
2.1.1 A) Kun halvdelen af de studerende synes, at uddannelsens kvalitet er god	8
2.1.2 B) Studieintensiteten er lav	8
2.1.3 C) Studenterpopulationen er relativt svag fagligt	8
2.2 Tre potentialer	9
2.2.1 A) Studenterpopulationen bliver langsomt stærkere fagligt	9
2.2.2 B) De studerende er meget motiverede ved studiestart	9
2.2.3 C) Kun få studerende falder fra	9

Forord

I dette notat opsummeres fire analyser om den nye pædagoguddannelse. Formålet er at levere viden, der kan understøtte institutionernes implementering af den nye pædagoguddannelse. Målgruppen er undervisere, studieledere, uddannelsesledere og andre, der deltager i arbejdet med implementeringen af den nye pædagoguddannelse.

Pædagoguddannelsen er Danmarks største uddannelse med 26 lokale udbud og et årligt optag på over 4.500 studerende. De færdiguddannede pædagoger vil være specialiserede inden for dagtilbudspædagogik, skole- og fritidspædagogik eller social- og specialpædagogik og forventes at spille en vigtig rolle i forbindelse med bestræbelserne på at bryde negativ social arv og sikre alle mulighed for et godt liv.

I 2011 blev der gennemført en evaluering af pædagoguddannelsen, og i den forbindelse blev der identificeret en række udfordringer. Pædagoguddannelsen blev herefter reformeret med henblik på at understøtte målet om øget social mobilitet i befolkningen ved at styrke uddannelsen inden for fire områder: højere faglighed og kvalitet, handlekompetencer og bedre sammenhæng til praksis, øget specialisering med en højere grad af arbejdsmarkedsrelevans samt styrkede tværprofessionelle kompetencer. De første studerende på den nye pædagoguddannelse startede i august 2014.

Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) analyser viser overordnet, at der to år efter indførelsen af den nye pædagoguddannelse er udfordringer med hensyn til at styrke uddannelsen af pædagoger. Jeg håber, at analyserne kan understøtte arbejdet med den nye pædagoguddannelse og på den måde kan bidrage til et kvalitetsløft af uddannelsen.

Analyserne er en del af EVA's handlingsplan for 2015, som følger den nye pædagoguddannelse i årlige delprojekter, frem til de første studerende dimitterer i 2018. Analyserne er gennemført fra juni 2016 til og med november 2016. Jeg vil gerne takke de studerende og undervisere, som har deltaget i undersøgelserne.

Mikkel Haarder
Direktør

1 Indledning

1.1 Baggrund og formål

Den nye pædagoguddannelse blev etableret på baggrund af en evaluering af pædagoguddannelsen efter 2006-reformen¹ og anbefalinger fra følgegruppen for pædagoguddannelsen². Evalueringen og følgegruppen havde identificeret en række udfordringer ved den hidtidige pædagoguddannelse, bl.a.:

- En trængsel af centrale kundskabs- og færdighedsområder
- For lav prioritering af opnåelse af de mere praktiske kompetencer
- Et lille antal undervisningstimer og varierende udbytte hos de studerende som følge af en høj grad af selvstudie
- Ikke optimale betingelser for læring og refleksion i forbindelse med praktikken
- Manglende kvalitet i praktikvejledningen og med hensyn til praktikkens prøveformer
- For lang praktik i forhold til uddannelsens andre dele
- For ringe grad af specialisering til at imødekomme krav om øget viden inden for særlige pædagogiske områder
- For brede og teoretiske linjefag (aktivitets- og kulturfagene)
- For lidt dynamisk samspil mellem forskningsbaseret viden og praksis
- For ringe opnåelse af kompetencer til at begrunde og forklare valg af handlinger på et pædagogisk, fagligt og didaktisk grundlag.

Ikke alle følgegruppens anbefalinger blev fulgt i forbindelse med udformningen af den nye uddannelse, men reformen sigter alligevel mod at imødegå størstedelen af de udfordringer, som evalueringen og følgegruppen identificerede. Målet med den nye uddannelse har således været at skabe højere faglighed og kvalitet, styrke dimittendernes handlekompetencer og tværprofessionelle kompetencer, skabe bedre sammenhæng til praksis og opnå en øget specialisering med en højere grad af arbejdsmarkedsrelevans. Derudover har det været ønsket at bidrage til at skabe øget respekt og anseelse om pædagogfaget.

Ifølge lovbemærkningerne og Uddannelses- og Forskningsministeriets pressemeddelelse er den nye uddannelse således kendetegnet ved:³

- At være mere intensiv og stille skærpede krav til de studerende.
- At der er introduceret nye undervisningsemner og perspektiver, som ikke tidligere har været en del af uddannelsen, fx køn og børneperspektiver, og at der er formuleret fælles kompetencemål.
- At være modulopbygget og ved, at der er indført et tværprofessionelt element.
- At have et øget antal praktikforløb med fælles kompetencemål og et tydeligere formål med studiedagene, som indgår i praktikforløbene og ved, at et-tre praktikforløb afsluttes med en prøve, der bedømmes af den eksterne praktikvejleder og en underviser.
- At uddannelsen efter det første studieår deler sig i tre specialiseringer: dagtilbudspædagogik, skole- og fritidspædagogik samt social- og specialpædagogik. Tre ud af de fire praktikforløb indgår som en del af specialiseringen.

¹ Evaluering af pædagoguddannelsen, *Rambøll (2012)*.

² En styrket pædagoguddannelse – anbefalinger fra Følgegruppen for pædagoguddannelsen (2013).

³ http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/117/html_som_fremsat.htm og <http://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2013/reform-af-paedagoguddannelsen-skal-fremtidssikre-danmark>.

1.2 Undersøgelsesspørgsmål og data

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) følger frem til 2018 udrulningen af den nye pædagoguddannelse i en række undersøgelser. Det overordnede formål er at afklare, om intentionerne med den nye uddannelse indfris, og at EVA, via de jævnlige undersøgelser, kan levere viden til institutionerne, som kan anvendes til at efterprøve og justere kursen undervejs. I det følgende sammenfatter vi resultaterne fra de fire analyser, vi har gennemført i 2016, og som besvarer følgende undersøgelsesspørgsmål:

- 1 Hvordan vurderer studerende og undervisere den nye uddannelse med hensyn til forskellige kvalitetsparametre?
- 2 Hvordan har udviklingen været i studenterpopulation på pædagoguddannelsen i perioden 2000-14?
- 3 Hvor motiverede er de nyoptagne pædagogstuderende?
- 4 Hvad er betydningen af gymnasiale karakterer for frafald på pædagoguddannelsen?

De samlede analyser bygger på følgende data:

- En spørgeskemaundersøgelse blandt henholdsvis studerende og undervisere på den nye pædagoguddannelse, som er gennemført i 2016 – baseret på det spørgeskema, som Udvalg for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser (Kvalitetsudvalget) benyttede i 2014
- En analyse af udviklingen i optaget på pædagoguddannelsen i perioden 2004-14, som er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik
- En spørgeskemaundersøgelse, som alle nyoptagne pædagogstuderende ved studiestart 2016 blev inviteret til at deltage i
- En analyse af frafaldssandsynligheden blandt pædagogstuderende, som er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2 Hovedresultater

Lidt mere end to år efter at den nye pædagoguddannelse er indført, offentliggør EVA nu fire delanalyser fra følgeevalueringsarbejdet. Analyserne peger på tre overordnede udfordringer ved den nye pædagoguddannelse: at kvaliteten af uddannelsen af de studerende vurderes at være lav, at der er lav studieintensitet, og at studenterpopulationen er relativt svag fagligt. Samtidig peger analyserne på tre overordnede potentialer ved den nye pædagoguddannelse: at studenterpopulationen langsomt bliver fagligt stærkere, at de studerende er meget motiverede ved studiestart, og at frafaldet på uddannelsen er lille.

Det vil tage tid at adressere alle de udfordringer, som evalueringen af pædagoguddannelsen og følgegruppen pegede på i 2011, og implementeringsarbejdet er fortsat i gang på professionshøjskolerne.

2.1 Tre udfordringer

2.1.1 A) Kun halvdelen af de studerende synes, at uddannelsens kvalitet er god

Delanalyse 1 viser, at kun halvdelen af de pædagogstuderende vurderer kvaliteten af pædagoguddannelsen positivt. 5 % af de studerende vurderer kvaliteten til at være fremragende, 46 % vurderer kvaliteten til at være god, mens 38 % vurderer kvaliteten til at være rimelig, og 10 % vurderer kvaliteten til at være dårlig. I øvrigt viser resultaterne, at hver tredje underviser er utilfreds med vilkårene for at undervise.

2.1.2 B) Studieintensiteten er lav

Delanalyse 1 viser, at de pædagogstuderendes studieintensitet – forstået som det antal timer, som de studerende bruger på deres studie – er lav. De studerende bruger i gennemsnit 30 timer ugentligt. Det er markant under normen for en fuldtidsuddannelse, som ligger på 45 timer ugentligt (når der tages højde for ferier).

Studieintensitet er en væsentlig indikator for de studerendes motivation og læringsudbytte.⁴ Et af formålene med den nye uddannelse var netop, at den skulle være mere intensiv og stille skærpede krav til de studerende. 90 % af underviserne mener da også, at uddannelsesinstitutionerne bør have et større fokus på, at de studerende bruger en betydelig del af deres tid på at studere.

En lav studieintensitet kan skyldes flere ting. Ét element handler om faldende motivation i løbet af uddannelsen, og analyserne viser, at hver fjerde studerende oplever kun i mindre grad at blive udfordret til at gøre sit bedste. Et andet element handler om, at de studerende er ansvarlige for at strukturere deres selvstudietid, så de får forberedt sig i tiden mellem undervisningstimerne, og her viser analyserne, at hver femte studerende ofte møder uforberedt op til undervisningen. Et tredje element handler om, hvorvidt underviserne er gode til at give de studerende feedback, og her viser analyserne, at halvdelen af de studerende oplever at få meget lidt feedback på projekter, opgaver og undervisningsdeltagelse. Underviserne vurderer dog i højere grad end studerende, at der bliver gjort meget ud af feedbacken.

2.1.3 C) Studenterpopulationen er relativt svag fagligt

Delanalyse 2 viser, at hovedparten af de studerende på pædagoguddannelsen kommer fra kortuddannede hjem og bliver optaget på uddannelsen med et gymnasialt karaktergennemsnit på 2-

⁴ Styrk de studerendes udbytte. Inspiration til at arbejde med de studerendes studieintensitet, EVA (2016).

7. Det medfører alt andet lige en udfordring med hensyn til at skabe et fagligt stærkt studentermiljø på uddannelsen, ligesom det påvirker uddannelsens muligheder for at indfri ambitionerne om højere faglighed og kvalitet.

2.2 Tre potentialer

2.2.1 A) Studenterpopulationen bliver langsomt stærkere fagligt

Delanalyse 2 viser, at optaget på pædagoguddannelsen har ændret sig en smule efter den seneste reform i retning af en fagligt stærkere studenterpopulation. Lidt flere optages med et karaktergennemsnit på 4-7 og 7-9, mens lidt færre optages med et karaktergennemsnit på 2-4 eller med en baggrund som fx pædagogisk assistent eller social- og sundhedsassistent. De studerende kommer dog i altovervejende grad fortsat fra kortuddannede hjem og må derfor alt andet lige forventes at være mindre uddannelsesvante.

Studentegrupperne på de tre specialiseringer på pædagoguddannelsen er meget ens på den første årgang på den nye pædagoguddannelse, som startede i 2014. Dette gælder, hvad angår både social baggrund og gymnasialt karaktergennemsnit. Der er dog en kønsmæssig forskel. I forhold til den generelle fordeling på pædagoguddannelsen er der relativt flest mænd (49 %) på specialiseringen skole- og fritidspædagogik, mens der er relativt flest kvinder (83 %) på specialiseringen dagtilbudspædagogik. Mænd udgør i alt 28 % af de pædagogstuderende.

2.2.2 B) De studerende er meget motiverede ved studiestart

Delanalyse 3 viser, at ni ud af ti pædagogstuderende er kommet ind på den uddannelse, som de havde som førsteprioritet, da de søgte ind i 2016. Blandt disse nyoptagne pædagogstuderende svarer lige så mange, at de i ekstrem grad eller i høj grad er motiverede for at studere på uddannelsen.

Motivationen bunder primært i en faglig interesse for faget og et ønske om at blive mere dannet gennem uddannelsen. Samtidig har en ud af fem været afklarede omkring deres uddannelsesvalg i mere end to år, før de søgte ind, mens to ud af fem har været afklarede omkring deres uddannelsesvalg i et halvt til to år, før de søgte ind.

2.2.3 C) Kun få studerende falder fra

Delanalyse 4 viser, at kun en ud af ti pædagogstuderende falder fra studiet inden for det første år. Det er markant færre end de tre ud af ti, som falder fra videregående uddannelser generelt i Danmark. Endvidere viser analyserne, at der ikke er nogen sammenhæng mellem gymnasialt karaktergennemsnit og frafald på pædagoguddannelsen. Det betyder, at sandsynligheden for at falde fra er lille for alle, uanset om de har 2 eller 12 i gymnasialt karaktergennemsnit.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.